

Aan: de gemeenteraad

Afzender: het college van B&W

Datum: 19 november 2024

Onderwerp: Aardgasvrij Eiland

In maart 2022 kreeg de gemeente Schiermonnikoog het nieuws dat zij mee mocht doen met de derde ronde van het landelijke Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Voor het aardgasvrij maken van de wijk Nieuw-Dokkum ontving de gemeente 2.3 miljoen euro. Na een kwartiermaker fase, ging in november 2022 de projectorganisatie 'Aardgasvrij Eiland' van start. Uw gemeenteraad behandelde op 23 mei 2023 het projectplan- en de begroting in de gemeenteraad.

U heeft hierbij aangegeven naast de collectieve route (het laagtemperatuur warmtenet) ook de individuele mogelijkheden (elektrische warmtepompen of PV-T) verder te willen onderzoeken. Inmiddels is het project een aantal stappen verder, u wordt hier ieder kwartaal over geïnformeerd via een kwartaalrapportage.

Bewonersonderzoek en technische analyse

De Hanze heeft in het afgelopen jaar een onderzoek gedaan onder de bewoners van Nieuw-Dokkum bestaande uit een social fingerprint en een informed choice questionnaire (ICQ). Op 25 juni 2024 bent u geïnformeerd over de voortgang.

De social fingerprint geeft een beeld van de sociale structuren in de wijken. In de ICQ is ingegaan op de drie technieken en de voor- en nadelen die bewoners denken te ervaren. Een van de conclusies is dat het voor mensen in Nieuw Dokkum gaat om betaalbaarheid, regie en onafhankelijkheid.

Hoewel een groot deel van de inwoners (ongeveer 50%) al draagvlak toont voor het project, is er nog een aanzienlijke groep bewoners die kritisch of afwachtend is. Ondanks uitgebreide communicatie en participatiepogingen, staat meer dan de helft van de inwoners nog negatief tegenover het project. Het ontbreken van vertrouwen is vaak gekoppeld aan zorgen over de financiële haalbaarheid en gebrek aan vertrouwen in de gemeente. Ook blijkt dat veel bewoners terughoudend zijn vanwege de veronderstelde hoge kosten voor de overgang naar een gasvrije woning, vooral onder oudere inwoners. Dit beeld past bij de fase waar we als project nu in verkeren, het huidige percentage van bijna 50% draagvlak is naar onze mening een solide basis om verder op te bouwen.

1. **Geluidsoverlast:** Dit aspect werd door zowel huurders als huiseigenaren als het belangrijkste genoemd. Bewoners hechten veel waarde aan een stille warmtetechniek, vooral gezien de mogelijke geluidshinder van bepaalde systemen zoals de lucht-water warmtepomp.
2. **Kosten:** De kosten spelen voor beide groepen een grote rol, maar er is een verschil in de nadruk. Voor huiseigenaren zijn vooral de investerings- en installatiekosten van belang, omdat zij deze zelf moeten dragen. Voor huurders zijn vooral de gebruikskosten van belang, omdat zij minder met de initiële investeringskosten te maken hebben, maar wel de maandelijkse kosten voor energieverbruik moeten betalen.
3. **Storingen en onderhoud:** Hoe storingen worden opgelost en het onderhoud van de warmtetechniek is voor veel bewoners belangrijk. Voor huiseigenaren is dit aspect zelfs nog belangrijker, omdat zij vaak verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van hun systemen.

4. **Ruimtebeslag in huis:** De hoeveelheid ruimte die de nieuwe techniek binnenshuis vereist, wordt door zowel huurders als huiseigenaren als belangrijk beschouwd. Grotere installaties die veel ruimte innemen, worden minder aantrekkelijk gevonden.

De uitkomsten per techniek laten geen grote voorkeur onder de bewoners voor één techniek zien. Wel wordt duidelijk dat de lucht-water warmtepomp het slechtste scoort. Het warmtenet met een warmtekotel in huis en het elektrisch warmtepomppaneel (PV-T) scoren gelijkwaardig. De eisen die door bewoners zijn gesteld in de ICQ zijn door het projectteam omgeschreven naar randvoorwaarden voor de voorgestelde techniek. Met deze randvoorwaarden is de technische analyse die op 25 juni 2024 aan u is gepresenteerd, aangepast.

PV-T systeem

De optie volledig elektrisch warmtepomppaneel komt het beste uit deze technische analyse met een 6.8 als eindcijfer. Opvallend is dat bij dit systeem geen brongeluid aanwezig is, in tegenstelling tot de andere twee systemen. Daarnaast zijn de maandlasten bij een volledig elektrisch PV-T systeem erg laag, daartegenover staat wel een grote investering aan de voorkant. Momenteel worden opties voor dit systeem verder uitgewerkt, hierbij worden de volgende onderdelen meegenomen: collectieve inkoop, aantrekkelijke leningen, het overnemen van de onderhoudscontracten en een tussenstap voor woningen die nog niet goed geïsoleerd zijn. Randvoorwaarde is dat de nieuwe techniek niet duurder mag zijn dan de oude techniek (aardgas).

Vervolgproces

De komende periode nemen we de bewoners van de wijk mee in de uitslagen van het bewonersonderzoek en de technische analyse. Op 9 december organiseren we een bijeenkomst, waar zij ook de kans krijgen om bij burens in huis te kijken hoe een PVT systeem eruit ziet en werkt. U bent als raad ook welkom, een uitnodiging volgt. In januari volgt een warmtecafé waarin ook het concrete aanbod gepresenteerd wordt. Op basis hiervan kunnen eigenaren zich voorinschrijven voor deze techniekkeuze. Hierna komen we bij besluitvormend bij u terug met een aangepast projectplan en bijbehorende begroting.